

השבת של רבי נחמן מברסלב

לזכרון נצח מורינו רבי ישראל בער אודסר, זצ"ל

מתוך ספר לקוטי הלכות על חלומותיו ועל דבריו

אם היו הפל רואים ומבינים מעלת גדלת הצדיק וגדלת השגתו, אפלו חלק אחד מני אלה, היו בודאי כלם כרוכים אחריו והיו מתקרבים אליו בכל נפשם ובכל מאדם. אך הצדיק מתנהג בחכמה בשביל הבחירה, ומעלים עצמו ומסתיר את עצמו מן העולם, ואף על-פירכן מגלה גם-כן מעט מזעיר מעצם נוראות השגתו, ועל-ידיה יש להם בחירה, שכל החפצים באמת רואים ומבינים מרחוק אמתת גדלת מעלתו ומתקרבים אליו. אבל יש גם להפך, שאדרבא על-ידי ששומעים בקרמ נוראות נפלאות השגתו, על-ידיה מתגרין בו ביותר, עד שלפעמים מתלבש עצמו הבעל-דבר גם בצדיקים וחולקים עליו ורוצים להעלים אורו (ובאמת יש נסתרות הרבה בענין המחלקת שבין הצדיקים, וכמה בחינות יש בזה, כמבאר במקום אחר).

וזה בחינת המחלקת שחלקו השבטים על יוסף, וכל מה שרמו להם גדלת מעלתו ביותר על-ידי שספר להם חלומותיו, והם הוסיפו שזא אותו על חלומותיו ועל דבריו. אבל עצת ה' לעולם תעמד, וכמו שאחר-כך התחרטו השבטים מאד על זה ואמרו: "אבל אשמים אנחנו וכו'", וגם המחלקת והשנאה בעצמו נתהפך לטובה גדולה, כמו שאמר יוסף: "אלקים חשבה לטובה". ועל-ידי זה המחלקת שבין השבטים נתגלגל וירדו אבותינו למצרים, וזכו אחר-כך למתן תורה כמורכב עתה, דיקא על-ידי המחלקת שעל הצדיק, על-ידיה נתרכין הספרים הקדושים של התורה הקדושה, ונתתקן פגם אמונת חכמים, עד שסוף כל סוף יתגלה על-ידיה בעצמו דיקא גדלת הצדיק ומעלתו כנ"ל.

(הלכות ראש חודש ז', אות מ"ט)
לפי אוצר היראה - מחלוקת ונצחון, אות ט"ו)

יוסף. ועל ידי זה נתגלגל הדבר וירדו אבותינו למצרים והיו שם עבדים. וכן מחלקת שאול שרף את דוד בחנם, וכמו שמצינו בכמה וכמה דורות בפרט בדורות הללו בעקבות משיחא שהתגבר הקטיגוריא והמחלקת גם בין הצדיקים, עד שאין יודעין היכן האמת. על פן צריכין להתפלל להשם יתברך על זה הרבה (הלכות ברכת השחר ג', אות י"ז לפי אוצר היראה - צדיק, אות י"ח).

ל"ט ואין אעשה הרעה הגדלה הזאת ...

פי יעקב ויוסף כחדא חשיבי ויעקב הוא בבחינת משפט, וכמו שכתוב: "משפט וצדקה ביעקב אתה עשית". ועל-ידי זה זכה יוסף לעמד בנסיון גדול ולא פגם בפריית, כי עקר כבישת היצר זוכין על-ידי משפט, על-ידי ששופטין ודנין את עצמו בעצמו שבודאי אינו בדין לחטא נגדו יתברך הגומל לו כל הטובות ועתיד להפרע ממנו על הכל כמו שאמר יוסף א': "ואין אעשה הרעה הגדלה הזאת וחטאתי לאלקים", ועל-ידי זה כבש את יצרו ומנע את עצמו מן העברה, כי זה עקר המשפט שהאדם צריך לשפט את עצמו, דהינו שישפט את עצמו תמיד אין ראוי לו להתנהג בכל יום ויום, ובפרט כשבא לידי איזה נסיון ומשקל שהיצר מסיתו לאיזה תאוה או מדה רעה שאז עקר המשפט שצריך לשפט את עצמו אם כך ראוי לו לעשות.

ועקר הנסיון והמשקל הוא בתאוות נאוף, שהוא רע הכולל, ושם עקר המשפט שצריך האדם להתירא מאד ממשפטו ודינו יתברך ולשפט את עצמו בעצמו ולברח מן העברה, כמו שאמר: "הוי מחשב הפסד מצוה פגוד שכרה ושכר עברה פנגד הפסדה. וכמו שכתוב: "חשבותי דרכי ואשיבה רגלי וכו'". וכמו שכתב אדוננו מורינו ורבינו ז"ל, שצריך שהיה להתאדם ישוב הדעת שישב את עצמו ויטב מה תכלית מפל התאוות וכו', שכל זה הוא בחינת משפט הנ"ל שיקרו הוא בתאוה הנ"ל. ויוסף זכה לבחינת משפט בשלמות שעל-ידי זה עמד בנסיון (הלכות הרשאה ד', כ').

סיפור השבוע

סדר הנסיעה של רבנו ז"ל לארץ-ישראל

עש ... (יג) ואמר רבנו זכרוננו לברכה, שכל-כך נכנס בהקטנות, ונעשה רגיל בעניני הקטנות כל-כך, עד שאחר-כך, כשבא לארץ-ישראל ורצה להשליך זאת, היה מכרח להכריח עצמו בכחות לשפר ולהשליך את עניני קטנות הנ"ל, פי כבר היה קשה עליו להשליך זאת מחמת גדל הרגילות — כל-כך היה נכנס בהקטנות בתחלה. גם אחר-כך, כשבא מארץ-ישראל, היה חדיש נפלא בענין זה, ועצם הפלגת גדלת חכמתו בענין זה — עמק עמק, לא נשמע ולא נראה כזאת, פי זה ידוע, שקדם שיוצאין מדרגה לדרגה, צריך שיהיה ירידה קדם העליה וכו', ואז צריכין לעניני קטנות, להיות איש פשוט לגמרי וכו', והוא זכרוננו לברכה, מחמת שכל ימיו לא היה עומד בשום פעם על מדרגה אחת, רק בכל פעם, בכל יום ובכל שעה, היה עולה תמיד מדרגה לדרגה, על-פן היתה חכמתו בענינים אלו גבוה ועמק מאד; עמק עמק, מי ימצאנו?

(ההמשך ממער לדרך)

ל"ט ויבא הביתה לעשות מלאכתו ...

כל המלאכות שהאדם עושה בכל יום מששת ימי המעשה, כלם הם בחינת ברורים לברר ניצוצות מעמקי הקלפות פידוע, ועקר הברור על-ידי קדשת המחשבה, על-ידי ששומר את המחשבה כחוט השערה. וזה עקר מלאכתו של האדם בחינת ואמלא אותו וכו' ובכל מלאכה וכו'. וזה בחינת מה שכתוב ביוסף הצדיק כשבא לידי נסיון (בראשית לט, יא): "ויבא הביתה לעשות מלאכתו". פי עקר המלאכה והאמונות של האדם בזה העולם הוא לעמד בנסיון, והעקר בתאוה הזאת, והעקר על-ידי שמירת המחשבה כחוט השערה בכל פעם (הלכות תפילין ו', ל"ג).

כל מה שמתגדל ומתפאר שם הצדיק יותר מתגדל ומתפאר שם השם יתברך ביותר (קל"מ ב"ס) טוב להגיד ולשיר נ נח נחמ נחמן מאומן לזכות לכל הישועות

סיפור השבוע

(המשך הסיפור)

זראות באב"י הנחל

= שדוכים וחתנה (חלק א) =

... (יד) ואז, באותו העת, היתה המלחמה של הצרפת (היא מלחמת נפוליון), שהלך הצרפת לארץ התוגר, למצרים ולארץ-ישראל וכיוצא, כמפרסם, וכאשר נשמע לאנשי סטנבול, שהמלחמה הנ"ל מתעוררת, והצרפת הולך ובה על הים, אזי לא רצו קהלה קדישא של סטנבול להניח שום יהודי לצאת מקיר העיר וחוצה לפרש על הים, ורבונו זכרונו לברכה לא השגיח על זה, ורצה להפקיר את עצמו, ואמר להאיש שהיה עמו: תדע, שאני רוצה לסבן את עצמי אפלו בסכנות גדולות ועצומות, אך את נפשך איני רוצה להפקיר; בכך, אם תרצה, קח לך מעות על הוצאות, ושוב בשלום לבינתך, ואני אסע לבדי בהעלם ובהסתר מאנשי סטנבול, כי את עצמי אני מפקיר, יהיה איך שיהיה וכו'. והאיש הנ"ל מאן בזה ואמר: במקום אשר יהיה שם אדוני, אם למות אם לחיים, שם יהיה עבדך; ובאשר תלך, אלך גם-כן.

... והשם יתברך ברחמיו הוא מסבות מתהפך, וסבב ברחמיו, שאחר יום או יומים נשמע: היות שיושב שם בסטנבול חכם הגדול מירושלים, אשר קבץ על-יד נדבות עבור עניי ירושלים עיר הקדש, והיה בדעתו להתעכב שם עוד שנה אחת, ופתאם נתעורר ואמר לאנשי סטנבול: תדעו, שנתגלה לי, שאני מכרח מיד לנסע לירושלים, כי אני רואה, שהימים ממשמשין ובאין להסתלק מן העולם, ואתם אל תיראו את עם הפרנצווי (היינו העם הצרפתי), ואין לכם לדאג עבור ישראל שילכו להתם, כי בודאי לא יאנה להם שום הונק, בעזרת השם, וה' ישמרם ברחמיו עד בואם לשם, כי כבר נרשם מקום קבורתי בירושלים. ומיד שמעו לדבריו, והלכו ושכרו מיד ספינה גדולה והכריזו: מי שרוצה לילך על הספינה — ילך והלכו הרבה אנשים ונשים וטף, הן מאנשי ספרד והן מאנשי אשכנז, ונסע רבנו זכרונו לברכה גם-כן על ספינה זו לארץ הקדש, ודבר רבנו זכרונו לברכה עם החכם מירושלים הנ"ל, שיקח אותו לירושלים, כי אמר, שאינו רוצה להיות לא בצפת ולא בטבריה, וכן המתיקו סוד ביניהם.

... ובלכתם על הים היה רוח-סערה גדולה מאד, שקורין "אפירטינע גדולה מאד", והיתה הספינה בסכנה גדולה; יעלו שמים, ירדו תהומות וכו', ולא היה עוד בלב איש מהם להנצל מן המיתה, והיו צועקים כלם אל ה'; והיתה לילה אחת כמו יום-הכפורים ממש, שהכל בוכים ומתוהים ומבקשים כפרה על נפשם, ואמרו סליחות ושאר דברי תפלות ותחנונים; ורבנו זכרונו לברכה היה יושב דומם. והתחילו כמה אנשים לומר לו, מפני מה הוא שותק בעת צרה כזאת, ולא השיב; אך אשת הרב דקהלת-קדש חאטין, שהיתה מלמדת, ובכתה וצעקה כל הלילה, והתחילה היא גם-כן לומר לו כאלה, מפני מה הוא דומם — וכמדתה, שקלל אותה ואמר לה: הלואי הייתם שותקים גם אתם, היה טוב לפניכם; ובזאת תבחנו: אם אתם תשתקו — ישתק הים מעליכם גם-כן. וכן היה, ופסקו מלצעק ושתקו, ואזי מיד כשהאיר היום — יקם סערה לדממה, ויחשו גליהם, וישמחו וכו' ...

... **לגרוש** עם שני ילדים מנשואים ראשונים שאשתו השנייה הסכימה לקבל רק אחד מהילדים, והילד השני הכרח להשאר עם אמו (שלא היתה שומרת מצוות כל כך) בארץ זרה, ר' ישראל גער בו למה לא חשב על זה לפני החתנה.

הוא גם היה מרבה לברר על משפחת הפלה אם הם דתיים ושומרים שבת תורה ומצוות, אם האחים לומדים בכלל, אם האבא שומר שבת, אפלו בשהיה מדבר בשדוכים לבעלי תשובה.

אמנם לאחד בצרפת שהיה בגיל מבגד ודתי בפשיטות, אמר לו לא לחשב הרבה; אם היא שומרת תורה ומצוות - להתחתן, (הכל לפי הענין, כך היה מיכן).

אחד הגיע אליו בבהלה על שהוא עוד מעט בן עשרים ועדין לא זכה להתחתן, הרגיע אותו ר' ישראל ואמר לו בניהותא, להמשיך להתפלל ולבקש מהשם יתברך שיזכה לקים מצות פרייה ורבייה.

בחור אשר לא התחתן לפני גיל עשרים, שאל את ר' ישראל על מה שמוכא בספר המדות (הרהורים מג), שמי שעבר את גיל עשרים ולא התחתן, כל ימיו בהרהורי עברה, ושאלו האם אפשר לתקן את זה על ידי תפלה, ור' ישראל השיב בחיוב, שבודאי על ידי תפלה יכולין לתקן הכל.

בענין המוכא בספר המדות (חיתין ט) שלא לדור שני זוגות באותו בית, ר' ישראל אמר, שאם יש לכל אחד מהזוגות חדר נפרד, מתר.

עצות ותפילות

דבור, ר"ב

גדל כחו לטוב, וכן לתפן, חס ושלום

בשהדור אינם שומרים את פיהם מלשון הרע ומשאר דבורים פגומים, על-ידידיה נכשלים, חס ושלום, כשרי הדור בגאות, והוא בחינת גלות השכינה (לקוטי מוהר"ן א' - סימן נ"ח).

... אלקי, נצור לשוני מרע ושפתי מדבר מרמה. ותהיה בעורנו שלא יזיק לנו פגם הדבור והלשון הרע של בני העולם, שלא נהיה נלכדים בגאונם על-ידי חטאת פיהם חס ושלום. ומעתה תעזר לנו ולכל ישראל שנהיה נשמרים מפגם הדבור, ונזכה כלנו לקדש את פינו תמיד בקדשה גדולה. ותשמרנו מגאות וגדלות, ותעלה את השכינה מגלותה אשר ירדה בגלות גדול על-ידי פגם הגאונה הבא על-ידי עון לשון הרע חס ושלום.

... רחם עלינו למען שמך ועורנו מעתה לתקן כל זה, ותשמרנו ותצילנו מעתה מעון לשון הרע החמור מאד, ומכל מיני פגם הדבור, ונזכה לקדש את דבור פינו בכל מיני קדשות, ועל-ידיה נזכה לקבל הארת שבת קדש מפקחי הדור האמתיים בשלמות. ותציל אותנו מכל מיני גאות וגבהות וגסות הרוח, ותוכנו לענה אמתית בשלמות. ונזכה לחיים אמתיים, חיים בקדשה, ולרפואה שלמה בגוף ונפש, ולתשובה שלמה מאהבה הנמשך מקדשת שבת קדש.

... ותשביענו מטובך ותזכנו לטעם טעם קדשת שבת המחיה את כל העולמות, כאמור, טועמיה חיים וכו'. ותשפיע עלינו חיים ארכים חיים טובים, חיים שיש בהם יראת שמים, חיים שנוזכה בהם לסור מרע לגמרי. ולשוב בתשובה שלמה באמת. ולעבד אותך באמת ובלב שלם ובענה אמתית כל ימי חיינו אנחנו ורענו מעתה ועד עולם, עד שנוזכה לחיים נצחיים, ליום שכלו שבת ומנוחה לחיי העולמים, אמן נצח סלה ועד: (לקוטי תפילות א' - מתוך תפילה ב"ח)

..כל קדשת
איש הישראלי תלויה
בארץ-ישראל..

לקוטי תפילות ב,כט

שבת שלום, חנוכה שמח וכל הישועות